

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 12CoP/57/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7620205255
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Slováčková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:7620205255.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Slováčkovej a sudkýň JUDr. Ľubice Bundzelovej a Mgr. Andrey Hadnagyovej, v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. B., nar. XX. XXXXXXX XXXX, trvale pobytom C. XXX/XX, D., zastúpené procesným opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom Vazovova 7/A, Bratislava, matky: E. F., nar. X. XXXXXXX XXXX, trvale pobytom G. XXX/XX, H. A., a otca: A. B., nar. XX. XXXX XXXX, trvale pobytom I. XXX/XX, H. I., o návrhu matky na zvýšenie výživného na maloleté dieťa a o návrhu otca na zníženie výživného na maloleté dieťa a o zmenu úpravy styku, o odvolaní otca maloletého dieťaťa proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III č.k. 39P/9/2021-364 z 24. januára 2023 takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku I., II. a v závislom výroku VI. a VII. potvrdzuje.

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. zvýšil vyživovaciu povinnosť otca na maloletú A. zo sumy 70,- eur mesačne na sumu 100,- eur mesačne od 22. októbra 2020 do 31. januára 2023 a na sumu 150,- eur mesačne od 1. februára 2023, ktoré výživné je otec povinný poukazovať vždy do 20. dňa v mesiaci k rukám matky. Výrokom II. uložil otcovi povinnosť uhradiť k rukám matky ročné výživné na maloletú za obdobie od 22. októbra 2020 do 31. januára 2023 vo výške 819,70 eur v troch splátkach tak, že prvú splátku vo výške 200,- eur je otec povinný uhradiť do 30 dní od vykonateľnosti rozhodnutia, druhú splátku vo výške 300,- eur je otec povinný uhradiť do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia a tretiu splátku vo výške 319,70 eur je otec povinný uhradiť do 90 dní od právoplatnosti rozhodnutia. Výrokom III. zamietol návrh matky na zvýšenie výživného vo zvyšnej časti. Výrokom IV. zamietol návrh otca na zníženie výživného. Výrokom V. zamietol návrh otca na zmenu úpravy styku s maloletou. Výrokom VI. zmenil rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves z 17. januára 2018 č.k. 3P/11/2017 - 44 vo výroku o výživnom a výrokom VII. nepriznal žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov konania. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 2 ods. 1 a 2, § 38 ods. 1, § 52, § 111 písm. c) a d), § 121 z. č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „Civilný mimosporový poriadok“), § 24 ods. 1 až 4, § 25 ods. 1 a 2, § 26, § 36 ods. 1 veta prvá, druhá a štvrtá, § 43 ods. 1, § 62 ods. 1 až 5, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1 z. č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“). Vecne dôvodil, že matka sa návrhom domáhala zvýšenia výživného na maloletú od podania návrhu zo sumy 70,- eur mesačne na sumu 250,- eur mesačne, ktorú bude otec poukazovať k jej rukám vždy do 20. dňa toho ktorého mesiaca vopred. Otec sa vzájomným návrhom domáhal zníženia výživného zo sumy 70,- eur mesačne na sumu 50,- eur mesačne a úpravy styku s maloletou počas víkendov, Veľkej noci, Vianoc a prázdnin. Na základe vykonaného dokazovania dospel súd prvej inštancie k záveru, že návrh matky na zvýšenie výživného

na maloletú je čiastočne dôvodný. O výške výživného bolo rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves z 17. januára 2018 č.k. 3P/11/2017 - 44, právoplatným dňa 23. januára 2018, ktorým bola schválená dohoda o úprave rodičovských práv a povinností k maloletej, v ktorej sa rodičia dohodli, že maloletá bude v osobnej starostlivosti matky, ktorá je oprávnená a povinná maloletú zastupovať a spravovať jej majetok v bežných veciach, otec je oprávnený stretávať sa s maloletou každý nepárny víkend v roku v sobotu od 14.00 hod. do 16.00 hod. za prítomnosti matky a otec sa zaviazal prispievať na výživu maloletej 70,- eur mesačne od 1. januára 2018, ktoré výživné sa zaviazal uhrádzať k rukám matky vždy do 20. dňa v mesiaci vopred. Maloletá mala v tom čase 4 mesiace. Matka s ňou bola na materskej dovolenke a poberala materskú vo výške 570,- eur mesačne a prídavok na dieťa. Otec bol zamestnaný v D. s príjmom cca 600,- eur mesačne, z ktorého uhrádzal 400,- eur mesačne za prenájom 1-izbového bytu v D. a 100,- eur za energie. Nakoľko právoplatné rozhodnutie súdu vo veci výživného i úpravy styku možno zmeniť, ak sa menia pomery, súd prvej inštancie skúmal, či od rozhodnutia súdu o výživnom na maloletú došlo k zmene pomerov. Súd prvej inštancie mal preukázané, že maloletá mala v čase podania návrhu tri roky a v čase rozhodovania súdu päť rokov. Náklady na maloletú sa podstatne zvýšili nielen s ohľadom na jej vek, ale aj s ohľadom na všeobecne známe zvýšenie cien. Maloletá je zdravá, máva len bežné detské choroby. Od septembra 2021 navštevuje materskú školu, kde matka pravidelne uhrádzala platby v školskom roku 2021/2022 na školné, stravu a potreby do materskej školy a tieto náklady okrem školného uhrádza aj v školskom roku 2022/2023. Maloletá nenavštevuje krúžky. Matka nemá finančné prostriedky na ich úhradu. Maloletá chodila len na plavecký kurz, ktorý jej podľa vyjadrenia matky uhradil priateľov otec. Maloletá býva s matkou, ktorá maloletej uhrádza aj pomernú časť nákladov na bývanie. V čase podania návrhu do augusta 2022 bývali v prenajatom 2-izbovom byte v D. s matkiným priateľom, pričom matka uhrádzala polovicu nájomného s energiami, t. j. sumu 325,- eur mesačne. Od augusta 2022 býva matka v prenajatom 1-izbovom byte v D., za ktorý uhrádza nájomné v sume 480,- eur mesačne vrátane energií. Súd prvej inštancie ustálil priemerné mesačné odôvodnené potreby maloletej na bývanie - 162,50 eur a od augusta 2022 - 240,- eur, strava - 150 eur, oblečenie a obuv - 50,- eur, drogériu a hygienu - 10,- eur, hračky, knižky a voľnočasové aktivity - 20,- eur, škôlku od septembra 2021 - 70,- eur a od septembra 2022 - 45 eur (bez školného), t. j. spolu 390,- eur mesačne do septembra 2021, 460,- eur mesačne od septembra 2021 a 520,- eur mesačne od septembra 2022. Matka sa osobne stará o maloletú a uhrádza jej výdavky. Otec matke v starostlivosti o maloletú nepomáha, nevyužíva ani rozsah styku daný aktuálnym súdnym rozhodnutím, s maloletou sa nestretáva. Otec s maloletou nie je ani v pravidelnom telefonickom, resp. audiovizuálnom kontakte. Otec na výživu maloletej prispieva určeným výživným 70,- eur mesačne riadne a včas. Nad rámec výživného maloletej otec neuhrádza mimoriadne výdavky na kurzy, krúžky, materskú školu, nezakupuje jej oblečenie, obuv ani iné potrebné veci, príležitostne maloletej zakúpil menší darček. Matka je slobodná, nepribudla jej ďalšia vyživovacia povinnosť, má dosiahnuté stredoškolské vzdelanie, bola na rodičovskej dovolenke s maloletou a poberala rodičovský príspevok 370,- eur mesačne počas roka 2020. Od júla 2021 je matka zamestnaná v spoločnosti C. - J., H. ako shop asistent. Najskôr na dohodu o práci vykonávanej mimo pracovného pomeru a od septembra 2021, kedy maloletá nastúpila do materskej školy, v pracovnom pomere s priemerným mesačným príjmom za obdobie od júla 2021 do decembra 2021 vo výške 591,- eur a za rok 2022 vo výške 847,- eur. Matka pobera mesačne prídavok na maloletú, ktorý bol v roku 2020 - 24,95 eur, v roku 2021 - 25,50 eur, v roku 2022 - 25,88 eur, od júla 2022 - 30,- eur a od januára 2023 - 60,- eur. Matka si uplatňuje daňový bonus na maloletú, ktorý bol v roku 2022 - 47,16 eur mesačne a od januára 2023 bude výška daňového bonusu závisieť od príjmu rodiča, maximálne možno na dieťa do 18 rokov získať daňový bonus 140,- eur mesačne. Matka nevlastní nehnuteľnosti. Vlastní osobné motorové vozidlo zn. Škoda Octavia, ktoré si zakúpila v septembri 2019 za 2.900,- eur, ktoré jej poskytol jej otec. Otec maloletej je ženatý s G. B., K. L. (uvedenú skutočnosť mal súd prvej inštancie preukázanú lustráciou v Registri obyvateľov SR), má ďalšie dve vyživovacie povinnosti k maloletej M., nar. X. XXXXXXXXXX XXXX a k maloletej I., nar. X. XXXX XXXX. Otec žije s manželkou, maloletou M. a I. a maloletým synom manželky v H. I. v rodinnom dome, ktorý je v jeho výlučnom vlastníctve titulom kúpy v októbri 2019. Otec nepreukázal kúpnu zmluvou, za akú kúpnu cenu nadobudol rodinný dom, garáže, hospodársku budovu a príslušenstvo pozemky. Otec preukazoval (neúplnými zmluvami), že je povinný uhrádzať viaceré úvery. Nie je prípustné a zodpovedné od povinného rodiča, aby si bral úvery na zakúpenie vecí, ktoré nevyhnutne nepotrebuje, napr. spotrebičov do domácnosti, rovnako ani na kúpu osobných motorových vozidiel a nemohol si potom riadne plniť vyživovaciu povinnosť k dieťaťu. Otec nepreukázal, že by osobné motorové vozidlo, ktoré si zabezpečil na leasing, nevyhnutne potreboval na výkon svojej práce. Navyše nepreukázal kúpnu zmluvou, za akú kúpnu cenu motorové vozidlo nadobudol, ani kedy a aké finančné prostriedky nadobudol predajom svojich predchádzajúcich troch motorových vozidiel. Otec v konaní preukazoval, že bol opakovane práceneschopný, avšak nepreukázal

ako dlho jednotlivé práceneschopnosti trvali. Mesačne mal otec vyplácané nemocenské cca 600,- až 630,- eur v mesiacoch, počas ktorých bol celý čas práceneschopný. Súd prvej inštancie vychádzal zo záveru, že otec bol práceneschopný počas celého mesiaca v mesiacoch, v ktorých nemal vykázaný vymeriavací základ podľa lustrácie v Sociálnej poisťovni. Otec bol zamestnaný v spoločnosti L. H. H. od 10. januára 2018 do 1. júna 2022, kde bol schopný dosahovať príjem cca 1.000,- eur mesačne netto. V júni 2022, kedy bol pracovný pomer otca ukončený, mal vyplatenú mzdu v sume 2.549,- eur. Otec preukazoval, že v súčasnosti pracuje ako vodič v noci za minimálnu mzdu 700,- eur mesačne v spoločnosti H., H.. Za prácu v noci však vzniká nárok na príplatky. Otec zároveň nepreukázal dôvod skončenia predchádzajúceho pracovného pomeru, ani to, či bol následne evidovaný na úrade práce a vznikol mu nárok na dávku v nezamestnanosti a v akej výške mu bola vyplácaná, resp. či bol dobrovoľne nezamestnaný. Súd prvej inštancie preto vychádzal zo schopnosti a možnosti otca dosahovať príjem minimálne 1.000,- eur mesačne. Súd prvej inštancie uviedol, že len úvery, ktoré si otec vzal, prevyšujú jeho súčasný príjem. Navyše otec podľa jeho vyjadrenia uhrádza ďalšie výdavky ako náklady na bývanie a potreby pre členov jeho rodiny, keďže jeho manželka je na rodičovskej dovolenke. Podľa súdu prvej inštancie je tak životná úroveň otca vyššia ako preukazoval skutočným príjmom. Otec má dosiahnuté stredoškolské vzdelanie elektrotechnické i v odbore kuchár. Vychádzajúc z odôvodnených potrieb maloletej, pomerov matky, ktorá sama zabezpečuje starostlivosť o maloletú bez akejkolvek participácie otca na pravidelnej starostlivosti o maloletú, z majetkových pomerov otca, zo schopnosti a možnosti otca dosahovať vyšší príjem ako súdu deklaroval a zo skutočnosti, že otec si za roky 2017 - 2021 uplatňoval daňový bonus na maloletú, súd prvej inštancie zvýšil výživné od podania návrhu do 31. januára 2023 na 100,- eur mesačne a od 1. februára 2023 na 150,- eur mesačne a vo zvyšnej časti návrh matky zamietol s prihliadnutím k obdobiu pracovnej neschopnosti otca a k jeho ďalším dvom vyživovacím povinnostiam. Z vyššie uvedených dôvodov súd prvej inštancie návrh otca na zníženie výživného zamietol. Otcovi vzniklo zročné výživné za obdobie od podania návrhu, t. j. od 22. októbra 2020 do 31. januára 2023 vo výške 819,70 eur (pomerná časť október 2020 ako 30 eur/31 dní x 10 dní, to je 9,70 eur + 2 mesiace roka 2020 x 30 eur + 12 mesiacov roka 2021 x 30 eur + 12 mesiacov roka 2022 x 30 eur + 1 mesiac roka 2023 x 30 eur), ktoré súd prvej inštancie povolil otcovi uhradiť v troch splátkach tak, že prvú splátku vo výške 200,- eur je otec povinný uhradiť do 30 dní od vykonateľnosti rozhodnutia, druhú splátku vo výške 300,- eur je otec povinný uhradiť do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia a tretiu splátku vo výške 319,70 eur je otec povinný uhradiť do 90 dní od právoplatnosti rozhodnutia. Pri povolení splátok súd prvej inštancie prihliadol na výšku dlžného výživného a zároveň ku skutočnosti, že matka dlhodobo sama uhrádza v podstatnej časti potreby maloletej, ktorá si výživu sama ešte nemôže zabezpečiť. Súd prvej inštancie zamietol návrh otca na zmenu úpravy styku. Otec sa s maloletou dlhodobo nestretáva, nevyužíva ani pravidelne súdom upravený styk, a to ani v čase, keď pracoval v D.. Otec sa s maloletou aj v čase zamestnania v D. v priebehu roka 2021, keď nebol práceneschopný a matka umožňovala otcovi stretávať sa s maloletou v týždni s prihliadnutím k jeho cestovaniu na víkend na východné Slovensko za rodinou, stretával veľmi málo. Otec nie je s maloletou ani v pravidelnom telefonickom, resp. audiovizuálnom kontakte. Za danej situácie, keď sa otec s maloletou dlhodobo nestretáva ani v kratších intervaloch a maloletá doposiaľ u otca neprespávala ani cez víkend, súd zamietol návrh otca na úpravu styku počas prázdnin v celom rozsahu ako návrh, ktorý za daného stavu nie je v záujme maloletého dieťa. V danej veci maloletá pred opatrovníkom nekomunikovala záujem, túžbu prespávať u otca. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku.

2. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie v časti zvýšenia vyživovacej povinnosti otca na maloleté dieťa (výrok I. a II.) podal včas odvolanie otec maloletého dieťaťa. Mal za to, že súd prvej inštancie nesprávne a nedostatočne vyhodnotil dôkazy, v dôsledku čoho došlo k nesprávnemu právnomu posúdeniu veci. V podaní zaslanom súdu prvej inštancie 17. januára 2023 jasne popísal dôvod skončenia predchádzajúceho pracovného pomeru, keď uviedol, že v roku 2022 sa im s manželkou narodilo druhé dieťa, pričom zároveň vychovávali dva a pol ročnú dcéru M. a manželkinho syna z predchádzajúceho vzťahu, ktorý trpí poruchami správania a je nevypočítateľný. Vzhľadom na závažnú rodinnú situáciu musel zmeniť zamestnanie a pracuje iba na nočných službách ako vodič. Počas dňa musí byť prítomný doma, aby pomohol manželke s výchovou a starostlivosťou o tri maloleté deti. Ich rodičia ani blízka rodina v H. I. nebýva, preto nemajú nikoho, kto by im pomohol. Manželke navyše počas tehotenstva začala trpieť depresiami a má strach ju nechať doma samú. Okrem toho by pre neho cestovanie do D. znamenalo aj neplánovanú finančnú záťaž. Dané odôvodnenie bolo podľa otca dostatočné na to, aby súd prvej inštancie považoval dôvod skončenia pracovného pomeru za oprávnený. Súd prvej inštancie si neuvedomuje súčasnú situáciu zo strany zamestnávateľov na východnom Slovensku, kde sa nedá zamestnať, resp. iba za minimálnu mzdu. Podľa výplatnej pásky za január 2023 bola jeho čistá mesačná

mzda v sume 816,91 eur vrátane daňového bonusu, ktorý činí 187,74 eur. Nakoľko nemá adekvátny príjem, nie je schopný platiť zvýšené výživné. Navyše vyživuje ešte dve maloleté deti a platí úvery a šeky. Z práce chodí taký unavený, že neprichádza do úvahy, aby si hľadal ešte ďalšiu brigádu alebo inú zárobkovú činnosť. Okrem toho musí manželke pomáhať s výchovou troch maloletých detí. Záverom odvolania navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti tak, že návrh matky na zvýšenie výživného zamietne, alternatívne rozsudok v napadnutej časti zruší a vec vráti súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Procesný opatrovník maloletého dieťaťa v reakcii na odvolanie otca uviedol, že sa pridržiava rozhodnutia súdu prvej inštancie.

4. K odvolaniu otca sa vyjadrila i matka maloletého dieťaťa. Uviedla, že v H. I. býva otec otca, preto nie je pravdou, že by tam otec nemal nikoho, kto by mu pomohol.

5. Otec maloletého dieťaťa v rámci odvolacej repliky uviedol, že jeho otec síce býva v H. I., avšak pracuje v obci N., ktorá je od H. I. vzdialená cca 70 km. Do práce chodí ráno o 4.00 hod. a domov prichádza okolo 18.00 hod. Pomáha im finančne cca sumou 100,- až 150,- eur. Otec ďalej uviedol, že v roku 2022 sa obrátil na nadáciu J&T, ktorá im pomohla jednorázovou sumou 1.000,- eur. Na Spiši si nedokáže zabezpečiť vyšší príjem, pričom nemôže vycestovať na západné Slovensko ani do zahraničia. S vyjadrením procesného opatrovníka nesúhlasil.

6. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 3 ods. 5 Civilného mimosporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas a oprávnenou osobou, otcom maloletého dieťaťa (§ 359 a § 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku a § 7 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku), proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 363 Civilného sporového poriadku) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f) a h) Civilného sporového poriadku), preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie bez viazanosti rozsahom (§ 65 Civilného mimosporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 66 Civilného mimosporového poriadku), s prihliadnutím na prípadné vady konania, iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 Civilného mimosporového poriadku), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 Civilného mimosporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke odvolacieho súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 Civilného sporového poriadku) a dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné a rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutom rozsahu (výrok I. a II.) a v závislom výroku VI. a VII. potvrdiť.

7. Pretože odvolací súd v plnom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, na základe ktorého dospel k správnym skutkovým záverom, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie návrhom uplatnených požiadaviek a pretože odvolací súd v celom rozsahu zdieľa i právne závery súdu prvej inštancie vo veci, ktorý na vec aplikoval správne hmotnoprávne ustanovenia a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil a preto sa stotožňuje s odôvodnením rozhodnutia v odvolaní napadnutej časti, s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku odvolací súd konštatuje správnosť jeho dôvodov a už iba odkazuje na správne a presvedčivé písomné vyhotovenie rozsudku. Odvolací súd ani s prihliadnutím na uplatnené odvolacie argumenty nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie sa potom žiada dodať už len nasledovné:

8. Predmetom konania na súde prvej inštancie bolo rozhodovanie o návrhu matky na zvýšenie výživného otca na maloletú zo sumy 70,- eur mesačne na sumu 250,- eur mesačne s účinnosťou od podania návrhu a o návrhu otca na zníženie výživného na maloletú zo sumy 70,- eur mesačne na sumu 50,- eur mesačne a o zmene úpravy styku otca s maloletou. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom rozhodol o zvýšení výživného otca na maloletú zo sumy 70,- eur mesačne na sumu 100,- eur mesačne od 22. októbra 2020 do 31. januára 2023 a na sumu 150,- eur mesačne od 1. februára 2023, pričom zročné výživné vyčíslené za obdobie od 22. októbra 2020 do 31. januára 2023 vo výške 819,70 eur povolil otcovi uhradiť v troch splátkach. Návrh matky na zvýšenie výživného vo zvyšnej časti zamietol. Zároveň zamietol návrh otca na zníženie výživného i jeho návrh na zmenu úpravy styku s maloletou.

Predmetom odvolacieho konania s poukazom na dôvody otca predostreté v odvolaní bolo posúdiť, či boli splnené podmienky na zvýšenie výživného na maloletú v rozsahu určenom súdom prvej inštancie.

9. Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie týkajúce sa otcom v odvolaní namietaných skutočností je vyčerpávajúco, správne skutkovo a právne zdôvodnené a zodpovedá všetkým požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská účastníkov k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil, pričom dal i odpoveď na podstatné (zásadné) otázky a námietky účastníkov a zároveň sa vyčerpávajúco vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami tvoriacimi základ pre rozhodnutie. Z odôvodnenia jeho rozhodnutia nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Samotný fakt, že sa otec s dôvodmi uvedenými v rozhodnutí súdu prvej inštancie nestotožňuje, ešte neznamená, že závery v ňom obsiahnuté nie sú správne. Súd prvej inštancie totiž zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré čiastočne vyhovel návrhu matky na zvýšenie výživného. Napadnutý rozsudok tak nie je postihnutý vadou nepreskúmateľnosti z dôvodu nedostatočného odôvodnenia.

10. Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

11. Podľa § 62 ods. 1, 2, 4 a 5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť (ods. 1). Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (ods. 2). Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť (ods. 4). Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (ods. 5).

12. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

13. Podľa § 121 Civilného mimosporového poriadku, rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

14. Z vyššie citovaných ustanovení Zákona o rodine vyplýva, že konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane výživou oprávneného, jednak na strane výživou povinného. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Vo všeobecnosti možno za odôvodnené (opodstatnené) hmotné potreby z hľadiska plnenia vyživovacej povinnosti považovať náklady na jedlo, ošatenie, obuv, bývanie atď., ako aj ďalšie odôvodnené potreby dôležité pre výchovu a zdravie dieťaťa súvisiace so vzdelaním, prípravou na budúce povolanie, kultúrnym, športovým a rekreačným vyžitím; za odôvodnené potreby dieťaťa možno považovať nepochybne aj tvorbu úspor. Medzi odôvodnené potreby nepatria len pravidelné mesačné výdavky, ale aj náhodné výdavky, ktoré napríklad súvisia so zdravotným stavom dieťaťa ako sú napr. liečebné náklady. Súd na ne musí pri určovaní výživného prihliadnuť. Miera odôvodnených potrieb je rôzna podľa okolností konkrétneho prípadu, predovšetkým je odstupňovaná podľa veku dieťaťa (fyzickej a duševnej vyspelosti), jeho zdravotného stavu, schopností, zručností a spôsobu prípravy na budúce povolanie a celkové uplatnenie v spoločenskom živote. Odôvodnené potreby oprávneného dieťaťa sú závislé súčasne od schopností a možností rodičov. Ak sú tieto schopnosti a možnosti rodičov veľmi široké, sú odôvodnenými tiež ďalšie potreby oprávneného dieťaťa, ktoré nie sú celkom bežné, ale sú

prospešné všestrannému vývoju dieťaťa. Rámec odôvodnených potrieb sa súčasne so zmenenými ekonomickými pomermi a nárastom spotreby rozširuje.

15. Na strane povinného rodiča je nevyhnutné prihliadnuť na okruh osôb, ktoré sú povinné poskytovať výživné dieťaťu a výšku a spôsob už poskytovaných plnení, kde je potrebné zohľadniť tiež starostlivosť o dieťa a jeho domácnosť. Na strane povinného rodiča sa prihliada tiež najmä na jeho schopnosti, teda faktické príjmy, ale i na jeho možnosti, teda na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosť, zručnosti, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce. Okrem toho je potrebné vždy vyhodnotiť i majetkové pomery oboch povinných rodičov. Táto kategória zahŕňa jednak majetok rodičov a jednak ich životný štandard, ktorým sa navonok prezentujú. Okrem uvedeného na strane povinného rodiča je vždy potrebné prihliadnuť k počtu, druhu, výške a dôvodnosti iných vyživovacích povinností a zároveň na okruh osôb, ktoré sú povinné týmto oprávneným poskytovať výživné, ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery. Súd je povinný prihliadať tiež na zárobkové možnosti povinných rodičov podľa príjmov z obdobia pred zmenou zamestnania alebo zárobku. V takom prípade je súd povinný skúmať dôvody, ktoré ho viedli k strate na príjmoch alebo majetku.

16. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, z ktorého bolo zistené, že rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová ves z 17. januára 2018 č.k. 3P/11/2017 – 44 bola schválená dohoda rodičov o úprave rodičovských práv a povinností k maloletej tak, že maloletá bola zverená do osobnej starostlivosti matky, ktorá je oprávnená a povinná maloletú zastupovať a spravovať jej majetok v bežných veciach, otec sa zaviazal prispievať na výživu maloletej sumou 70,- eur mesačne vždy do 20. dňa v mesiaci vopred k rukám matky počnúc od 1. januára 2018 a otec je oprávnený stýkať sa s maloletou každý nepárny víkend v roku v sobotu od 14.00 hod. do 16.00 hod. za prítomnosti matky. V čase ostatného rozhodovania súdu bola matka na materskej dovolenke, poberala materské vo výške 570,- eur mesačne a prídavok na dieťa. Matka iné vyživovacie povinnosti nemala. Otec bol v čase ostatného rozhodovania súdu zamestnaný v D. a mal príjem cca 600,- eur mesačne, z ktorého uhradil 400,- eur mesačne za prenájom 1-izového bytu v D. a 100,- eur za energiu. Otec iné vyživovacie povinnosti nemal. Maloletá v čase ostatného rozhodovania súdu mal štyri mesiace. V čase podania návrhu do augusta 2022 bývala matka s maloletou a s priateľom v prenajatom dvojizbovom byte v D.. Od augusta 2022 býva s maloletou v 1-izbovom prenajatom byte v D.. Počas roka 2020 bola matka na rodičovskej dovolenke a poberala rodičovský príspevok vo výške 370,- eur mesačne. Od júla 2021 bola zamestnaná v spoločnosti C. J., H. na dohodu o práci vykonávanej mimo pracovného pomeru a od septembra 2021 je zamestnaná v uvedenej spoločnosti v pracovnom pomere na pozícii „shop asistent“ s priemerným mesačným príjmom za obdobie júl 2021 do september 2021 vo výške 591,- eur a za rok 2022 vo výške 847,- eur. Okrem toho matka mesačne poberá prídavok na maloletú a uplatňuje si na maloletú aj daňový bonus. Matka vlastní osobné motorové vozidlo zn. Škoda Octavia, ktoré si zakúpila v septembri 2019 za 2.900,- eur, ktoré jej poskytol jej otec. Čo sa týka otca maloletej, tento je ženatý a okrem maloletej má ďalšie dve vyživovacie povinnosti (M., nar. X. XXXXXXXXXX XXXX a I., nar. X. XXXX XXXX). Otec spolu s manželkou, ich maloletými dcérami M. a I. a maloletým synom jeho manželky z predchádzajúceho vzťahu býva v rodinnom dome v H. I., ktorý je v jeho výlučnom vlastníctve od októbra 2019. Otec bol od 10. januára 2018 do 1. júna 2022 zamestnaný v spoločnosti L. H., H. s hrubou mzdou za januára 2021 - 828,43 eur, za február 2021 - 843,39 eur, za marec 2021 - 740,22 eur, za jún 2021 - 1.709,49 eur, za júl 2021 - 1.149,34 eur, za august 2021 - 1.103,51 eur, za november 2021 - 280 eur a za júl 2022 - 2.549,09 eur. Od 2. novembra 2022 je zamestnaný v spoločnosti H., H. ako vodič v noci mesačnou mzdou 700,- eur. Opakovanie bol práceneschopný. Za roky 2017 až 2021 si uplatňoval na maloletú daňový bonus. Je vlastníkom osobného motorového vozidla zn. Škoda Octavia, rok výroby 2014. V čase podania návrhu mala maloletá tri roky a v čase rozhodovania súdu prvej inštancie mala päť rokov, od septembra 2021 navštevuje materskú školu, je zdravá.

17. Vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania súd prvej inštancie správne skonštatoval, že v danej veci sú splnené podmienky pre zvýšeného výživného v prospech maloletej, keď rodič má povinnosť prispievať na výživu dieťaťa až do času, kým dieťa nie je schopné sa samo živiť. Od ostatného rozhodovania o výživnom uplynulo dlhšie časové obdobie päť rokov, teda už len samotným uplynutím doby došlo objektívne k podstatnej zmene pomerov na strane maloletej, kedy prirodzene vzrástli jej potreby na bežné životné náklady. Maloletá bola v čase ostatného rozhodovania o výživnom v celodennej starostlivosti matky, teraz navštevuje materskú školu, s čím sú notoricky známe zvýšené výdavky na poplatky v materskej škole, stravovanie v materskej škole, vzdelávanie v materskej škole a cestovanie

do materskej školy. Bez pochybností totiž nástup do materskej školy sa dôvodne spája s podstatným zvýšením výdavkov na dieťa a takúto zmenu aplikačná prax súdov všeobecne akceptuje ako dôvod na zmenu rozhodnutia o výživnom. Vzhľadom na odstup rokov od ostatného rozhodovania o výživnom pochopiteľne vzrástli aj jej odôvodnené potreby vo všetkých ďalších oblastiach života. Od ostatnej úpravy výživného na strane maloletej vzhľadom na uvedené jednoznačne došlo k podstatnej zmene pomerov odôvodňujúcich určenie vyššieho výživného. Rovnako nastala zmena pomerov i na strane rodičov. Čo sa týka príjmu matky u nej došlo k podstatnej zmene okolností, keďže matka už nie je na materskej dovolenke, došlo k zvýšeniu jej príjmu. K zvýšeniu príjmu došlo i na strane otca. Na jeho strane pribudli ďalšie dve vyživovacie povinnosti.

18. Plnenie vyživovacej povinnosti je spravidla dobrovoľné, jej úprava súdnym rozhodnutím býva následkom nezhôd v osobnej sfére účastníkov, príslušných rodinno-právnych vzťahov. Kritérium uvedené v ustanovení § 75 ods. 1 Zákona o rodine, podľa ktorého pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného pritom aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania zárobku, majetkového prospechu a prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie, predstavuje všeobecnú úpravu pre všetky druhy vyživovacej povinnosti. Treba ich posudzovať v súvislosti so špeciálnymi kritériami, platnými pre jednotlivé druhy vyživovacej povinnosti, v danom prípade s právom dieťaťa podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Ako už bolo uvedené vyššie na strane oprávneného je potrebné zistiť relevantné odôvodnené potreby, na strane povinného súd preskúmava schopnosti, možnosti a majetkové pomery. V súlade s princípom potenciality príjmov na uvedené hľadiská súd u povinného prihliada aj v prípade, ak sa bez dôležitého dôvodu vzdal výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu, rovnako v prípade neprimeraných majetkových rizík, ktoré na seba povinný berie. Princíp potenciality príjmov je inštitútom výrazne ochraňujúcim záujmy oprávneného, zákon umožňuje hodnotiť nielen životné okolnosti a pomery povinného, ktoré sú reálne dané, ale aj tie, ktoré by za určitých podmienok mohli existovať. Dôvody sú v existenčnom charaktere výživného a v potrebe zabrániť povinnému, aby svojím konaním znižoval jeho rozsah. V rámci výpočtu zákon uvádza vzdanie sa výhodnejšieho zamestnania, zárobku a majetkového prospechu. V konkrétnom prípade môže byť takouto okolnosťou napr. zmena zamestnania, na základe ktorej povinný dosahuje nižší príjem, môže ísť o prípad, keď bez závažného dôvodu ukončí podnikateľskú činnosť alebo pracovný pomer bez toho, aby mal zabezpečené, resp. vykonával aktivitu smerujúcu k získaniu iného zamestnania, porušenie pracovnej disciplíny, ktoré malo za následok rozviazanie pracovného pomeru. Schopnosti povinného predstavujú subjektívne kritérium určovania rozsahu vyživovacej povinnosti; je možné rozumieť nimi vlastnosti dané telesnými a duševnými schopnosťami konkrétnej osoby povinného, zdravotným stavom, vlohami, nadaním, nadobudnutými vedomosťami a získanými skúsenosťami. Z hľadiska vyživovacej povinnosti je podstatné, ako sa prejavia v reálnych schopnostiach dosahovania príjmu. Z tohto hľadiska sa schopnosti skúmajú ako faktické príjmy a výdavky povinného. Subjektívne schopnosti sa môžu realizovať len v rámci objektívne daných možností, ktoré determinuje reálna situácia na trhu práce, miera nezamestnanosti v regióne v príslušnom odbore, vekovej kategórie, dosahované zárobky v danom povolání.

19. Súd prvej inštancie sa určovaniu príjmu otca venoval dôsledne, pričom k jeho náležitému zdôvodneniu nemá odvolací súd čo dodať a plne sa s ním stotožňuje. Otec v odvolaní namietal záver súdu prvej inštancie o nepreukázaní dôvodu skončenia jeho pracovného pomeru u predchádzajúceho zamestnávateľa, pričom v tejto súvislosti otec poukazoval na svoje vyjadrenie zo 17. januára 2023, v ktorom zrozumiteľne popísal, prečo zmenil zamestnanie. Vo vzťahu k tejto odvolacej námietke otca odvolací súd poukazuje na ustanovenie § 62 ods. 1 Zákona o rodine, ktorý plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom považuje za ich prvoradú povinnosť. Je potrebné zdôrazniť, že v zmysle uvedeného zákonného ustanovenia každý rodič je povinný usmerňovať svoje pracovné a životné aktivity tak, aby plnenie vyživovacej povinnosti k dieťaťu nebolo ohrozené. Pokiaľ rodič plánuje zmenu zamestnania alebo zmenu bydliska, musí mať na zreteli vždy už existujúce vyživovacie povinnosti tak, aby ich plnenie žiadnym spôsobom neohrozil. Otec síce uviedol, že k zmene zamestnania ho viedla zložitá rodinná situácia, avšak to ešte neznamená, že by sa nemohol uplatniť na trhu práce v mieste svojho bydliska, príp. v jeho širšom okolí za lepších mzdových podmienok. Otec netvrdil ani nepreukázal, že by sa pokúšal nájsť si lepšie platené zamestnanie. Navyše ním predložená lekárska správa o psychickom stave jeho manželky (diagnóza: depresívna porucha) datovaná ku dňu 2. septembra 2021 nepreukazuje, že by otec musel vykonávať prácu iba počas noci z dôvodu potreby jeho prítomnosti v domácnosti počas dňa, resp. že by nemohol vykonávať i prácu, ktorá si vyžaduje cestovanie (najmä ak poukazuje na nedostatok

pracovných ponúk na východnom Slovensku a pri zohľadnení, že v mieste jeho bydliska býva i jeho otec). V danom prípade preto súd prvej inštancie správne prihliadal na príjem otca, ktorý by mohol dosahovať (a dosahoval v predchádzajúcom zamestnaní), t. j. minimálne 1.000,- eur mesačne. Pri uplatnení princípu potenciality príjmov osoby povinnej platiť výživné oprávnenej osobe súd totiž neprihliada len na skutočné (faktické) príjmy povinného, ktoré dosahuje v čase vyhlásenia rozsudku, ale vychádza z jeho potencionálnych príjmov, to znamená príjmov, ktoré povinný (potencionálne) mohol mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zamerania, prax, jazykové znalosti, dopyt na trhu práce. Tento princíp sa uplatňuje aj vtedy, keď povinný svojim konaním berie na seba neprimerané majetkové riziká, zahŕňajúce aj takú činnosť, ktorá ohrozuje dosiahnutie príjmu, prípadne vedie až k strate jeho príjmu a tým aj k strate možnosti platiť výživné.

20. Odvolací argument otca týkajúci sa jeho zlej finančnej situácie nepostačuje na to, aby mu nemohla byť uložená povinnosť platiť zvýšené výživné. V zmysle ustanovenia § 62 ods. 5 Zákona o rodine má totiž výživné prednosť pred inými výdavkami rodičov. Súdom prvej inštancie určená výška výživného je vzhľadom na vek maloletej, aktuálne životné náklady a tendenciu zvyšovania jej životných nákladov v budúcnosti primeraná. Zodpovedá tiež možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom oboch rodičov. Rovnako zohľadňuje i ďalšie dve vyživovacie povinnosti otca. Odvolací súd posúdením všetkých relevantných skutočností dospel k záveru, že výživné určené súdom prvej inštancie je vzhľadom na citované zákonné ustanovenia v odôvodnení preskúmaného rozsudku a z nich vyplývajúce zásady primerané a korešpondujúce skutkovému stavu zisteného súdom prvej inštancie a poznamenáva, že určené výživné zohľadňuje iba časť nevyhnutných potrieb maloletej a je nepochybné, že práve matka dopĺňa zdroj výživy maloletej na hranicu prospešnú a nevyhnutnú pre jej všestranný rozvoj, čo fakticky znamená, že podiel matky na výživnom je porovnateľný s podielom otca, pretože o maloleťu sa osobne stará a dobrovoľne si voči nej plní vyživovaciu povinnosť v rozsahu zodpovedajúcom jej príjmu.

21. Rovnako aj dlh na výživnom za obdobie od 22. októbra 2020 do 31. januára 2023 vo výške 819,70 eur pre maloleťu určil súd prvej inštancie podľa odvolacieho súdu správne a správne povolil vzhľadom na jeho výšku jeho zaplatenie v splátkach.

22. Odvolací súd riadiac sa uvádzaným, preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o zvýšení výživného, o dlhu na ročnom výživnom, vrátane závislých výrokov o zmene predchádzajúceho rozhodnutia a o náhrade trov konania (odvolaním osobitne nenapadnutých a v prípade ktorých ani odvolací súd nezistil žiadne zjavné dôvody ich nesprávnosti), podľa ustanovenia § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku z dôvodu vecnej správnosti potvrdil.

23. Na dôvazok odvolací súd zdôrazňuje, že určenie výšky výživného pre maloleťu dieťa je vždy výsledkom posúdenia vysoko individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach (por. uznesenie Najvyššieho súdu SR z 31. marca 2021 sp. zn. 8Cdo/6/2020).

24. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku v spojení s § 396 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku a žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania, keď nezistil žiaden z dôvodov pre priznanie výnimky.

25. Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyselne (§ 3 ods. 10 posledná veta zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie je podľa § 421 Civilného sporového poriadku prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri, ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 Civilného sporového poriadku).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo, ak do konania vstúpil (§ 426 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 Civilného sporového poriadku). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom, prípadne má možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 Civilného sporového poriadku).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 Civilného sporového poriadku).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 Civilného sporového poriadku).